

PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej w Elblągu,
Komisja Krajoznawcza ZG PTTK w Warszawie,
Urząd Miasta w Elblągu,
Starostwo Powiatowe w Elblągu,
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

REGULAMIN

40 Jubileuszowego Centralnego Zlotu Krajoznawców

„CZAK 2010”

„150 lat Kanału Elbląskiego”

*„Ty będziesz także
Tej ziemi gospodarzem,
A cóż ty powiesz,
Co ty się będziesz na tym rozumiał,
Jeśli ty swojej ziemi nie znasz
I nie wiesz gdzie czego szukać.”*

Aleksander Janowski

Elbląg, 18–22 sierpnia 2010 r.

**dziennik
ELBLĄSKI**

150 lat Kanału Elbląskiego

Pod względem fizyczno-geograficznym kanał położony jest w makroregionach Pobrzeża Gdańskiego i Pojezierza Wschodniopomorskiego, w mezoregionach Żuław Wiślanych i Pojezierza Iławskiego.

Na przełomie XVIII i XIX wieku na terenie Mazur zaczął dynamicznie rozwijać się drobny przemysł. Sławę na skalę światową zdobyła sosna taborska służąca do wyrobu masztów i bardzo poszukiwana przez przemysł szklowniczy. Rozwój przemysłu wymagał utworzenia sieci komunikacyjnej łączącej Prusy z Morzem Bałtyckim. W pobliżu Elbląga już wcześniej do żeglugi przystosowano płytkie jezioro Drużno, przez które pogłębiono szlak żeglowny o szerokości 20 metrów. Tamtędy wiódł szlak wodny łączący się z portem Elbląg i dalej z Bałtykiem. Stan ten miał wpływ na powstanie koncepcji połączenia jezior leżących między Wisłą i Pasłęką. Przez wiele lat nikt nie wpadł na pomysł rozwiązania pozwalającego na pokonanie niemal 100-metrowej różnicy poziomu wód. Ewentualna budowa śluz wymagałaby budowy około 30 takich obiektów hydrotechnicznych.

Nad projektem kanału zaczęto pracować w 1837 r., a prace rozpoczęto w 1844 r. Cztery pierwsze pochylnie suche: Buczyniec, Kąty, Oleśnica i Jelenie uruchomiono w 1860 r. Projektantem i realizatorem kanału był Georg Jacob Steenke, który przyjął zlecenie Fryderyka II, pragnącego połączyć szlakiem żeglownym Prusy Wschodnie z Bałtykiem.

Podczas robót hydrotechnicznych wyrównywano poziomy wód w zbiornikach na trasie kanału. Obniżono poziomy luster wody do poziomu Jezioraka (99,5 m n.p.m.). Takie działania były przyczyną obniżenia poziomu wód kilku jezior nawet o ponad pięć metrów. Na Jeziorze Karnickim (97,5 m n.p.m.) wybudowano akwedukt leżący powyżej lustra wody tego jeziora.

W latach 1872–1876 – uruchomiono trzy kolejne śluzy: Miłomłyn, Zielona, Mała Ruś. Ostatnia pochylnia Całuny (położona najbliżej jeziora Drużno) budowana była w latach 1874–1881.

Pierwotna koncepcja budowy kanału opierała się na projekcie pokonania różnicy poziomów wód między jeziorem Piniewskim, a jeziorem Drużno za pomocą śluz komorowych wykonanych z drewna. Jednak koncepcję tę zarzucono. Ostatnia pochylnia Całuny zastąpiła istniejące już śluzy. Przyczyną zmiany koncepcji był wydłużony czas śluzowania i problemy z dostarczeniem wody do śluz.

Kanał w XIX wieku (1844–1860), jako szlak komunikacyjny, pełnił ważną rolę gospodarczą przyczyniając się do rozwoju Pojezierza Ostródzkiego i Iławskiego i ich komunikacji z portami w Gdańsku i Elblągu. Rozwój transportu kolejowego i samochodowego wpłynął na zmniejszenie przewozów towarowych i już w latach 30. XX wieku wykorzystywany był jedynie przez turystów.

Obecnie prowadzona jest żegluga statków tzw. Białej floty w rejsach pomiędzy Elblągiem a Ostródą.

W zatwierdzonym przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 12.06.2007 r., w ramach zintegrowanego projektu rozwoju lokalnego pt. Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, przewidziano środki na rewitalizację i przebudowę części infrastruktury kanału.

1. CELE PROGRAMOWE

Centralny Zlot Krajoznawców:

- początkowo jako Centralny Zlot Aktywu Krajoznawczego (**CZAK**) – jest coroczną imprezą organizowaną w różnych miejscach w Polsce przez Oddziały PTTK w porozumieniu z Komisją Krajoznawczą Zarządu Głównego PTTK,
- organizację kolejnego 40 CZAK 2010 powierzono Oddziałowi PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu.

Założeniem CZAK 2010 jest:

- **poznanie** mniej znanych walorów krajoznawczych województwa warmińsko-mazurskiego oraz położonych w jego obrębie miasta Elbląga i regionu elbląskiego,
- **przypomnienie ważnych wydarzeń historycznych:**
 - 150 lat Kanału Elbląskiego,
 - 750 lat Kapituły Warmińskiej,
 - 700 lat miasta Fromborka,
 - 600 rocznica Bitwy pod Grunwaldem,
 - 60 lat powstania PTTK,
- **popularyzacja Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego** i jego działalności wśród miejscowej społeczności oraz władz administracyjnych i samorządowych,
- **spotkania towarzyskie**, wymiana doświadczeń, poglądów oraz integracja środowisk turystyki krajoznawczej Polski,
- **promocja** Warmii, Mazur i Powiśla poprzez realizację imprez turystyki kwalifikowanej.

2. PATRONAT HONOROWY ZLOTU

Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Jacek Protas

3. KOMITET HONOROWY ZLOTU

- Prezydent Miasta Elbląga – Henryk Słonina
- Starosta Powiatu Elbląskiego – Sławomir Jezierski

4. PATRONAT MEDIALNY

- Dziennik Elbląski
- TV Elbląg

5. ORGANIZATORZY ZLOTU

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Ziemi Elbląskiej oraz Samorząd Przewodników Turystycznych w Elblągu przy ścisłej współpracy z:

- Komisją Krajoznawczą ZG PTTK w Warszawie,
- Urzędem Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,
- Urzędem Miejskim w Elblągu,
- Starostwem Powiatowym w Elblągu.

6. WSPÓŁPRACA

- Urząd Miasta w Elblągu,
- Starostwo Powiatowe w Elblągu,
- Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej,
- Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich,
- Park Krajobrazowy Mierzei Wiślanej,
- Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu,
- Biblioteka Elbląska im. C. Norwida w Elblągu,
- Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego Wydział Zamiejscowy w Elblągu,
- Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Elblągu,
- Urząd Miasta w Ostródzie,
- Urząd Miasta w Iławie,
- Żegluga Ostródzko-Elbląska w Ostródzie,
- Stowarzyszenie „Łączy Nas Kanał Elbląski” Lokalna Grupa Działania w Elblągu,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi „Aniołowo” w Aniołowie,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Kamionek Wielki „Wielki Kamień”.

7. KOMITET ORGANIZACYJNY ZLOTU

- **KOMANDOR** – Marian Tomaszewski – Prezes Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu,
- **WICEKOMANDORZY:**
Krzysztof Mieczkowski – Członek kadry programowej PTTK, Instruktor Krajoznawstwa Regionu,
Sławomir Kałabun – Członek Zarządu Oddziału PTTK w Elblągu, Instruktor Krajoznawstwa Regionu,
- **SEKRETARZ** – Agnieszka Banaś,
- **CZŁONKOWIE:** Alicja Gronek, Piotr Adamiak, Jolanta Bulak, Danuta Hoppa, Leon Jasiński, Celina Milewska, Magdalena Jurak, Dominika Kałabun, Jolanta Kałabun, Andrzej Kotliński, Jolanta Marcinkowska, Leszek Marcinkowski, Zbigniew Piasecki, Andrzej Piziak, Jerzy Jakubowski, Zbigniew Kędziora, Wiesław Zaremba, Edward Urbanowicz.

8. TERMIN I MIEJSCE ZLOTU

TERMIN – 18–22 sierpnia 2010 r.

MIEJSCE – Oddział PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu, ul. Krótka 5 (noclegi, wyżywienie, spotkania, prelekcje).

TEREN – miasto Elbląg, obszar Krainy Kanału Elbląskiego i Żuław Wiślanych (powiaty: elbląski, braniewski, lidzbarski, iławski, ostródzki, nowodworski, malborski).

9. BIURO ZLOTU

Siedziba Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu, ul. Krótka 5.

Dojazd z dworca PKP i PKS tramwajami linii nr 1, 2 i 4 (wysiadamy na Placu Słowiańskim – 3 przystanek za dworcem) oraz autobusem MZK linii nr 7 (wy-

siadamy na Placu Słowiańskim – przy Hotelu „Gromada” – 3 przystanek za dworcem).

Obok PTTK parking strzeżony, płatny.

Biuro czynne od 16 sierpnia w godz. 7:00–22:00

Telefon: 55 641 12 96

– przyjmowanie uczestników Zlotu

– zakwaterowanie

– informacja turystyczna

– wydawanie materiałów

– informacja zlotowa

10. WARUNKI UCZESTNICTWA

CZAK jest imprezą organizowaną przede wszystkim dla członków PTTK. Pierwszeństwo mają instruktorzy krajoznawstwa PTTK. Założeniem programu CZAK-u jest pogłębienie wiedzy o terenach mniej znanych, lecz krajoznawczo interesujących, zarówno poprzez zwiedzanie miejscowości czy obiektów, jak i przez udział w odczytach, prelekcjach itp., a także w spotkaniach z interesującymi ludźmi. Dla osób o ograniczonych możliwościach ruchowych, także z racji wieku, będzie wydzielony autokar.

Aby uczestniczyć w CZAK 2010 należy:

- przesłać KARTĘ ZGŁOSZENIA (wg załączonego wzoru) w terminie do 15 czerwca 2010 r. pod adres:

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Ziemi Elbląskiej, ul. Krótka 5, 82-300 Elbląg

- wnieść stosowną opłatę tytułem wpisowego oraz innych dodatkowych świadczeń na konto:

BZ WBK S.A. O/Elbląg nr 79109026170000000103922216

z dopiskiem: CZAK 2010

(kopię dowodu wpłaty proszę dołączyć do karty zgłoszenia)

Ilość miejsc ograniczona.

11. WPISOWE

- zasłużeni instruktorzy krajoznawstwa (ZIK) – 530,00 zł
- instruktorzy krajoznawstwa Polski (IKP) – 570,00 zł
- instruktorzy krajoznawstwa regionu (IKR) – 610,00 zł
- opiekunowie SKKT PTTK (SKKT) – 610,00 zł
- pozostali członkowie PTTK (PTTK) – 650,00 zł
- inni (I) – 700,00 zł
- Dla osób niekorzystających z noclegów i śniadań wpisowe jest niższe o 180,00 zł.
- Kolejność kwalifikowania na CZAK 2010: ZIK, IKP, IKR, SKKT, PTTK wg kolejności zgłoszeń; I – w miarę wolnych miejsc i kolejności zgłoszeń.
- Organizatorzy potwierdzą pisemnie uczestnictwo w CZAK 2010 najpóźniej do 30 czerwca 2010 r.
- Informacje dotyczące CZAK 2010 dostępne są na stronie internetowej:

- Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu: www.pttk.elblag.com.pl,
- Komisji Krajoznawczej ZG PTTK: <http://kkraj.pttk.pl>,
- telefonicznie: 55 641 12 96 w godz. 8:00–16:00.

12. DODATKOWA ODPLATNOŚĆ

- Za uczestnictwo w wycieczce przedzlotowej w dniu 17 sierpnia (przejazdy, przewodnik, wstępy) – 40,00 zł.
- Za dodatkowy nocleg 16/17 sierpnia 2010 r. – 35,00 zł.
- Za dodatkowy nocleg 17/18 sierpnia 2010 r. – 35,00 zł.
- Dodatkowe posiłki:
 - za każdy dodatkowy obiad – 15,00 zł,
 - za każde dodatkowe śniadanie – 10,00 zł,
 - za każdą dodatkową kolację – 10,00 zł.
- Deklarację uczestnictwa w w/w wycieczce, a także dodatkowe zamówienia noclegów i posiłków należy podać w KARCIE ZGŁOSZENIA, a wpłaty dokonać na konto organizatorów wraz z kwotą wpisowego na CZAK 2010.
- Warunkiem organizacji wycieczki przedzlotowej jest zgłoszenie minimum 30 uczestników na trasę.
- W przypadku braku możliwości zjedzenia obiadu na trasie wycieczki, uczestnicy otrzymają przy śniadaniu prowiant na trasę (zamiast kolacji), a po powrocie z wycieczki do Elbląga tzw. obiadokolację.

13. ŚWIADCZENIA W RAMACH WPISOWEGO

- zakwaterowanie: Hotel „Galeona” (PTTK) – ul. Krótka 5 (w pokojach dwu- i trzyosobowych) oraz Dom Studencki przy ul. Zacisze 12 (w pokojach dwu- i trzyosobowych – 200 m od PTTK),
- wyżywienie: Hotel „Galeona” (PTTK) – ul. Krótka 5 oraz Restauracja „Słowińska” ul. Krótka (50 m od PTTK) zgodnie z programem oraz suchy prowiant,
- przejazdy autokarem i usługi przewodnickie,
- wstępy do zwiedzanych obiektów,
- udział w sesjach, spotkaniach, imprezach kulturalnych, integracyjnych i kiermaszach ujętych w programie,
- okolicznościowa odznaka CZAK 2010, materiały krajoznawcze o regionie, pamiątkowy kubek itp.
- ubezpieczenie uczestników na czas trwania Zlotu,

14. PREZENTACJA ZBIORÓW I KOLEKCYI KRAJOZNAWCZYCH

Osoby zainteresowane udziałem w prezentacji zbiorów i kolekcji krajoznawczych – również w charakterze giełdy – proszone są o podanie tematyki zbiorów, wielkości potrzebnego miejsca (np. stół, powierzchnia, rodzaj gablot itp.). Organizatorzy, po zebraniu informacji w tej sprawie od wszystkich zainteresowanych, potwierdzą pisemnie możliwość rezerwacji miejsca.

15. ZDOBYWANIE ODZNAK KRAJOZNAWCZYCH

Uczestnicy CZAK 2010, prócz punktów do OKP (zgodnie z wymogami regulaminowymi), będą mogli zdobyć, za dodatkową opłatą, odznaki:

- ROK „Kraina Kanału Elbląskiego”,
- ROK „Miłośnik Ziemi Elbląskiej”,
- ROK „Odznaka Grunwaldzka”,
- ROK „Warmia i Mazury Ziemia Serdeczne Znajoma”.

Chęć wykupienia odznak należy zaznaczyć w karcie zgłoszenia. Regulaminy wraz z dzienniczkami tych odznak uczestnicy otrzymają w materiałach.

16. PROGRAM ZLOTU

16.08.2010 r. (nocleg wstępny) – poniedziałek

godz. 9:00 – 22:00 – Przyjmowanie uczestników – zakwaterowanie w miejscach noclegowych

17.08.2010 r. (nocleg wstępny) – wtorek

godz. 9:00 – 22:00 – Przyjmowanie uczestników – zakwaterowanie w miejscach noclegowych

godz. 8:00 – 18:00 – Wycieczka krajoznawcza „Warmińska” (przedzlotowa) na trasie o przebiegu: Elbląg – Kwitajny (pałac i wieś) – Morąg (muzeum, miasto) – Orneta (miasto) – Krosno (kościół) – Pieniężno (kościół, dolina Wałszy, muzeum oo. Werbistów) – Młynary (kościół, Izba Pamiątek Historycznych) – Elbląg

godz. 18:00 – 19:00 – Obiadokolacja

godz. 19:00 – 22:00 – Czas wolny – spotkania towarzyskie w salach PTTK

18.08.2010 r. – środa

godz. 6:00 – 12:00 – Przyjmowanie uczestników

godz. 11:00 – 14:00 – Zwiedzanie Starego Miasta w Elblągu

godz. 14:00 – 15:00 – Obiad

godz. 15:30 – 16:30 – Uroczyste otwarcie Zlotu:

- Powitanie uczestników

- Wystąpienia przedstawicieli władz i zaproszonych gości

- Wystąpienie przewodniczącego Komisji Krajoznawczej ZG PTTK w Warszawie

godz. 16:30 – 18:30 – Sesja Krajoznawcza pt. „150 lat powstania Kanału Elbląskiego”

godz. 18:30–19:30 – Otwarcie wystaw kronik, zbiorów i giełdy turystycznej.

godz. 19:30 – 20:30 – Kolacja

godz. 20:30 – 22:00 – Spotkania dyskusyjne, posiedzenie Komisji Krajoznawczej ZG PTTK

19.08.2010 r. – czwartek

godz. 6:00 – 7:30 – Śniadanie

godz. 8:00 – 16:00 – Wycieczka krajoznawcza: Elbląg – rejs statkiem po Kanale Elbląskim z Elbląga do Buczyńca – zwiedzanie pochylni Buczyńiec (Izba Pamięci Kanału Elbląskiego maszynownia) – Pasłęk (miasto) – Elbląg

godz. 16:00 – 16:30 – Obiad

godz. 16:30 – 18:30 – Sesja Krajoznawcza pt. „Przyroda Kanału Elbląskiego i okolic Elbląga”

godz. 18:40 – 20:40 – Kolacja

godz. 20:40 – 22:00 – Spotkania dyskusyjne, prelekcje, pogadanki

20.08.2010 r. – piątek

godz. 6:00 – 7:30 – Śniadanie

godz. 8:00 – 16:30 – Wycieczka krajoznawcza „Kraina Kanału Elbląskiego” (2 autokary) na trasie o przebiegu: Elbląg – Jerzwałd (siedziba Dyrekcji Parku Krajobrazowego Pojezierza Hławskiego i Wzgórz Dylewskich, muzeum przyrodnicze, grób Nienackiego) – Szymbark (zamek) – Ławice (Izba Pamięci Emila Adolfa von Behringa – twórcy immunologii, laureata pierwszej Nagrody Nobla z dziedziny medycyny przyznanej w 1901 r.) – Ostróda (zamek, miasto) – Miłomłyn (miasto, śluza) – Elbląg oraz Wycieczka krajoznawcza „Żuławska” (2 autokary) na trasie o przebiegu: Elbląg – Nowy Dwór Gdański (miasto) – Cyganek (lapidarium) – Rybina (stacja pomp Chłodniewo) – Sztutowo (KL Stutthof) – Stegna (kościół) – Mikoszewo (przeprawa promowa, przekop Wisły – z autokaru) – Drewnica (wiatrak) – Gdańska Głowa (śluz) – Palczewo (wiatrak) – Stogi Malborskie (cmentarz mennonitów) – Elbląg

godz. 16:30 – 17:30 – Obiadokolacja

godz. 18:00 – 21:00 – Spotkania dyskusyjne, prelekcje, pogadanki

21.08.2010 r. – sobota

godz. 6:00 – 7:40 – Śniadanie

godz. 8:00 – 11:00 – Forum Krajoznawców

godz. 11:00 – 19:30 – Wycieczka krajoznawcza „Żuławska” (2 autokary) na trasie o przebiegu: Elbląg – Nowy Dwór Gdański (miasto) – Cyganek (lapidarium) – Rybina (stacja pomp Chłodniewo) – Sztutowo (KL Stutthof) – Stegna (kościół) – Mikoszewo (przeprawa promowa, przekop Wisły – z autokaru) – Drewnica (wiatrak) – Gdańska Głowa (śluz) – Palczewo (wiatrak) – Stogi Malborskie (cmentarz mennonitów) – Elbląg

oraz Wycieczka krajoznawcza „Kraina Kanału Elbląskiego” (2 autokary) na trasie o przebiegu: Elbląg – Jerzwałd (siedziba Dyrekcji Parku Krajobrazowego Pojezierza Ławskiego i Wzgórz Dylewskich, muzeum przyrodnicze, grób Nienackiego) – Szymbark (zamek) – Ławice (Izba Pamięci Emila Adolfa von Behringa – twórcy immunologii, laureata pierwszej Nagrody Nobla z dziedziny medycyny przyznanej w 1901 r.) – Ostróda (zamek, miasto) – Miłomłyn (miasto, śluza) – Elbląg

godz. 19:30 – 20:30 – Kolacja

godz. 20:30 – 22:00 – Spotkania dyskusyjne, prelekcje, pogadanki

22.08.2010 r. – niedziela

godz. 6:00 – 8:30 – Śniadanie

godz. 7:00 – 8:00 – Msza Św. dla zainteresowanych (informacje w materiałach zlotowych)

godz. 9:00 – 11:00 – Podsumowanie i zakończenie Zlotu

godz. 11:00 – 13:00 – Zwiedzanie Starego Miasta w Elblągu – dla zainteresowanych

17. KURS DLA KANDYDATÓW NA INSTRUKTORÓW KRAJOZNAWSTWA

Kurs dla kandydatów na instruktorów krajoznawstwa – na zlecenie Komisji Krajoznawczej ZG PTTK – będzie organizowany we Fromborku w dniach 14–16 sierpnia 2010 r. Kierownikiem kursu jest kol. Ryszard Wrzosek – współpracownik Komisji Krajoznawczej ZG PTTK.

Szczegółowa informacja w załączonej ulotce. Uczestników Kursu prosimy o przygotowanie krótkiej prezentacji własnej (do 10 min.) tradycyjnej (slajdy) lub prezentacji multimedialnej (komputerowej) ilustrującej własne dokonania krajoznawcze.

18. UWAGI KOŃCOWE

- Organizatorzy nie gwarantują miejsca do parkowania, nie przyjmują zgłoszeń ani opłat w tym zakresie. Informujemy jednak, że obok budynku PTTK znajduje się płatny parking strzeżony. Istnieje także możliwość bezpłatnego parkowania na uliczkach poza parkingiem.
- Dla osób pragnących zwiedzać Elbląg indywidualnie w dniu 16 sierpnia 2010 r. (wtorek) organizatorzy zapewnią noclegi z 16/17 sierpnia za dodatkową opłatą. Zamówienie i opłata jak przy zgłoszeniu na wycieczkę przedzłotową. Opłata za niewykorzystane noclegi dodatkowe nie będzie zwracana.
- Osobom nieobecny na wycieczkach przedzłotowych i na CZAK 2010 dokonane wpłaty nie będą zwracane.
- Z ważnych powodów mogą nastąpić odstępstwa od powyższego programu.
- Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do ostatecznej interpretacji niniejszego regulaminu.

TRASY WYCIECZEK KRAJOZNAWCZYCH 40 CZAK 2010

- Miejscowości i obiekty zwiedzane
- Wycieczka „Warmińska”
(autokarowa - przedzłotowa)
- Wycieczka statkiem po pochylniach
Kanału Elbląskiego (powrót autokarem)
- Wycieczka (autokarowa) „Krainy Kanału Elbląskiego”
- Wycieczka (autokarowa) „Żuławska”

LEGENDA

- Baza noclegowa
- Biblioteka Elbląska (otwarcie, forum i zakończenie Złotu)
- Sale wykładowe
- Przystanek Żegluga Ostródzko-Elbląskiej
- Restauracje - miejsca żywienia
- Parking strzeżony
- Biuro Złotu, przyjmowanie uczestników, informacja
- Postoje TAXI
- Przystanki linii tramwajowych
- Przystanki linii autobusowej

